

Lausunto

9.5.2014

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Viite Lausuntopyyntöne 15.4.2014, VM008:00/2014

Verotarkastuksen kuulemismenettelyn uudistaminen

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi verotarkastuksen kohteena olevien verovelvollisten kuulemismenettelyä siten, että nykyisen menettelyn kahdesta kuulemisesta luovuttaisiin ja verovelvollista kuultaisiin vain kertaalleen.

Suomen Yrittäjät (SY) esittää lausuntonaan seuraavaa:

SY ei kannata kahdesta erillisestä kuulemisesta luopumista, koska muutos toteutuessaan heikentäisi verovelvollisten oikeusturvaa, eikä sitä siten tule toteuttaa.

Etenkin pienet yritykset tarvitsevat kuulemisen välittömyyttä. Alustavat verotarkastuskertomukset saattavat vaikuttaa ylimääräiseltä byrokratialta ja kahdenkertainen kuuleminen voidaan kokea työlääksi, mutta verovelvollisen oikeusturvan näkökulmasta esitys on ongelmallinen. Kokemuksemme mukaan alustavia verotarkastuskertomuksia ei kuitenkaan ole pk-kentällä koettu työläiksi.

Valtaosa yrityksistä käyttää tilitoimistopalveluja kirjanpito- ja veroasioissa. Yrittäjällä ei usein ole sellaista vero- ja kirjanpito-oikeudellisten säädösten asiantuntemusta, että hän välttämättä osaisi verotarkastuksen yhteydessä tuoda esiin asian kannalta relevantteja argumentteja. Kokemuksemme mukaan ei ole harvinaista, että alustavissa verotarkastuskertomuksissa esitetään myös väärinkäsityksiin perustuvia huomautuksia. Lisäksi verovelvolliselle saattaa olla epäselvää, missä laajuudessa erilaisia selvityksiä verotarkastajille tulee esittää, minkä vuoksi alustavan tarkastuskertomuksen päätelmät voivat olla yllätyksellisiä.

Kun yrittäjä on ulkoistanut kirjanpito- ja veroasioidensa hoitamisen tilitoimistolle, hän on usein antanut tälle laajat valtuudet hoitaa koko yrityksensä taloushallinnon palkanlaskennasta ja kirjanpidosta arvonnisäverotilityksiin ja muihin veroasioihin. Jos yrittäjältä kysytään verotarkastuksessa esimerkiksi luontoiseduista, edustuskuluista, yksityisnostoista tai elantomenoista, yrittäjä saattaa vastata väärin ollessaan itekin tietämätön siitä, miten hänen käyttämänsä tilitoimisto on nämä tapahtumat käsitellyt.

Mahdollisuus antaa vastine alustavaan verotarkastuskertomukseen karsii usein juuri näitä väärinkäsityksiä ja riidattomasti virheellisiä tulkintoja, joita vero-

tarkastuksen yhteydessä on ilmennyt. Tällaisen vastineen antaminen voi myös korjata puutteelliseen tarkastusaineistoon liittyviä virheellisiä olettamuksia. Lopullinen verotarkastuskertomus on näin ollen kattanut aidosti tulkinnanvaraiset kysymykset ja todelliset laiminlyönnit. Turhien epäselvyyksien poistaminen aiemmin verotarkastusprosessin kuluessa on siten mahdollistanut sen, että muutoksenhakukin voidaan keskittää relevantteihin kysymyksiin.

Jos alustavista tarkastuskertomuksista luovutaan, hallinnollinen taakka saattaa jopa lisääntyä muutoksenhaun johdosta. Esitystä koskevassa perustelumui-
stiossa on todettu, että kahdenkertainen kuuleminen pidentää tarkastus- ja maksuunpanoprosessia. Viitaten edellä esiin tuotuun, katsomme, että esitys ei tulisi automaattisesti lyhentämään tarkastus- ja maksuunpanoprosessia, jos muutoksenhakuasioiden määrä vastaavasti kasvaisi.

Perustelumui-
stiossa todetaan myös, että muutos tehostaisi verotarkastusyksikön ja verotoimistojen toimintaa vähentämällä päällekkäistä työtä ja lyhentäisi verotarkastuksen läpimenoaikaa ja siten parantaisi verovelvollisen oikeusturvaa.

Emme pidä sinänsä kannatettavaa tavoitetta päällekkäisen työn vähentämisestä riittävän painavana perusteluna toteuttaa verovelvollisten oikeusturvaa heikentävää esitystä. Emme myöskään pidä selvänä, että verotarkastuksen läpimenoaika tosiasiallisesti lyhenisi, jos muutos johtaisi muutoksenhakuprosessiin. Tavoite lyhentää verotarkastusprosessin pituutta on sinänsä kannatettava, mutta se tulee toteuttaa tehostamalla prosessin kulkua muilla keinoin.

Perustelumui-
stiossa todetaan lisäksi, että verotarkastaja laatisi verovelvollisen lopulliseen tarkastuskertomukseen antaman vastineen perusteella tarvittaessa lausunnon. Verovelvollista ei kuulataisi enää maksuunpano- ja verotuspäätöksen valmistelun yhteydessä, ellei kuulemiseen ole erityistä aihetta. Verotarkastajan vastineenantovelvoitetta ei tule säätää harkinnanvaraiseksi. Verovelvollisten oikeusturvaperiaatteen kannalta on lisäksi tärkeää, että myös verotarkastusyksiköstä erillistä Verohallinnon yksikköä kuullaan tarkastuskertomukseen sisältyvistä verotusesityksistä, jotta se voi verotarkastusyksiköstä itsenäisesti muodostaa oikeudellisen arvionsa esitetystä verotustoimenpiteistä.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

Laura Kurki
veroasiantuntija